

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla LXV. In pari delicto vel causa potior est conditio poßidentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

REGVLA LXV.

In pari delicto vel causa potior est conditio possidentis.

I. **D**Væ sunt partes regulæ, una, in pari delicto potior est conditio possidentis: Altera, In pari causa potior est conditio possidentis. Prioris exemplum *Glossa* sumit ex *c. Non sanè. 14. q. 5.* ubi qui pecuniam dedit, pro iniquo iudicio, à repetendo excluditur, quia cum uterque peccaverit, dans pecuniam pro iniquo iudicio, & pro eodem accipiens, hujus utpote possidentis melior conditio est. 2. Patet in eo, qui usuras, quas solvit, repetit, cum sit in pari delicto. *c. Quia frustra. de usuris.* 3. In eo, qui propter stuprum, adultèrium, vel homicidium dedit aliquid. *l. 2. c. de condit. ob turpem causam.* Vbi Antoninus Imp. Longino. Cum te propter turpem causam adversariæ dedisse profiteris, frustra eam tibi restitui desideras, cum in pari causa possessoris conditio melior habeatur. Idem *l. 4. ff. eod. tit. dicitur.* Posterioris partis (cum absque delicto par causa est) exemplum sit I. Si unum idemque beneficium eodem die duobus conferatur, uni à Pontifice, alteri ab episcopo, & ignoretur utra collatio prior fuerit, præferetur is, qui possidet. *c. Si à sede. de præben. in 6.* 2. Si inter duos quæstio sit de principatu, nec constet de jure, Vasallus illi fidelitatem præstare debet, qui actu possidet, eritque excusatus, licet hic causa cadat. *Guido Papa cons. 68.* 3. In iudicio quando utriusque partis testes viden-

tur esse pares, & idonei, illius præferuntur, qui possidet. *c. Ex literis. de probat.*

Atque hæc prærogativa non minima est inter alias, quas possessio adfert, de quibus *Tiraquel. de nobil. q. 17. Less. c. 3. D. 13. Lugo D. 2. S. 4.*

II. **Amplia 1.** Vt melior sit possidentis conditio, sive actor, sive reus existat: Nam quod dicitur in *Reg. xi. favorabiles esse partes rei.* Item, in dubio reum absolvendum esse, ita accipi debet, nisi actori possessio faveat. *Fulgosus cons. fil. 138. Tiraq. l. cit.*

Amplia 2. Vt valeat contra causam, ac favorabilem. Si enim mortuo prælato de relictis bonis quæstio moveatur, ignoreturque, sintne ex patrimonialibus, an verò ecclesiasticis, potior erit, quicumque in possessione est, sive clericus, sive laicus. Idem dicendum, si duo unius diei instrumenta exhibeantur, nec de ordine constet præferetur quidem id, quod piæ causæ favet, dummodo non adfit creditor, qui ejusdem diei habeat instrumentum, & in possessione sit. *Fachinaus l. 8. c. 9.* Idem valet in promissionibus, & votis. Dubito, an aliquid voverim: sum igitur adhuc in possessione libertatis meæ, & Deus est quasi actor exigens debitum, ego reus. In tali casu potior est mea conditio, nec spoliabo me libertate, antequam de obligatione constet. *Coninck Disp. 34. de mut. coniug. oblig. dub.*

10. n. 86. *Coton. in sum. Diana. v. Consc. dubia.*

Amplia 3. Vt valeat siue quaestio facti, siue juris sit: ut, cum agitur de interpretatione rescripti, vel privilegii. *Tiraq. de nob. & primog. q. xi. in opin. 2.* Est autem facti quaestio, quando non constat, num id de quo quaeritur, factum sit. Juris, quando factum esse constat, sed dubitatur, rectè an secus, jure, an injuria. *Pellizzar. in Man. Regul. Tr. d. c. i. n. 26.*

Amplia 4. Vt valeat, quamvis tempore litis contestatae possessio cessarit, dummodo adversarius etiam careat. Quamvis enim nunc corpore rem non teneat, manet nihilominus aliquando habuisse: quod ejus causam juvat contra adversarium, qui nunquam in possessione fuit. *Glo. & Bart. ad l. Titio. ff. soluto matrim.*

IV. Obj. 1. In *l. Cum mulier. ff. soluto matrimonio.* dicitur. Cum mulier viri lenocinio adulterata fuerit, nihil ex dote retinetur. Dotem ergo mulier repetere potest: contra eam verò maritus excipere non potest. Vnde sequitur non viri possidentis meliorem conditionem esse, sed mulieris exigentis.

R. *Peckius*, licet vir, & uxor in pari turpitudine existant: ipsa tamen non fundat actionem suam in turpitudine, sed in honesto contractu dotis tantum, certatque praeterea maritus jam de lucro captando. Verum hoc modo non diluitur objectio. Nam quod supponit in pari turpitudine utrumque esse, ne-

mo Theologus concedet, cum non una mariti, sed multiplex culpa sit. Ejus enim qui major, magis est culpabilis error. Deinde possidentis personam male tribuit soli marito: cum mulier dotis suae dominium, & possessionem civilem semper retineat. *l. In reb. C. de iure dotium.* Dicendum igitur in isto casu neque par delictum utrumque, neque parem causam esse, ac proinde nihil contra Regulam allegari.

Obj. 2. Si possidentis melior conditio est, furum, & latronum cause leges patrocinantur, innocentes verò defertunt. Nam qui ex causa, equum furatus est, tenuitque per annum, usu ipsius patrimonium suum conservavit, & auxit: dominus verò caruit, & damnum passus est.

R. In pari delicto vel causa, amplectimur id, quod à periculo remotius est. Non assistere verò, & tueri possidentem perdurante dubio periculum injuriæ minatur. Quid enim si iuste possidet? Ex assistentia verò, si quid damni oritur, compensari potest. Nam si dominus evicerit rem suam, malus possessor ad ipsam redhibendam, & omnes fructus interea perceptos condemnatur. *ff. de evictionib. l. is qui destinavit. ff. de rei vindic. V. Azor l. 8. summa. §. 44. Alexandr. Consil. 161. l. 6. Menoch. de praesumpt. l. 6. praesumpt. 66. Card. Tusch. lit. T. Conclus. 404. Barbos. in*

Axiom. 182.